

TEDENSKA SLIKE

Štev. 4.

V Ljubljani, v sredo 24. januarja 1917.

Leto IV.

Kronanje ogrskega in hrvatskega kralja.

Nj. Vel. kralj Karel IV. s krono sv. Štefana na glavi, ogrnjen s plaščem istega svetnika, prisega pred spomenikom sv. Trojice s križem v levici. Prisego mu čita kardinal knez primas Jan Czernoch (poleg stoji palatinov nam. grof Tisza).

Snaha.

Roman. Angleško spisala Mrs. Hungersdorf.

(Dalje.)

„Pozno je že,“ je dejal. „Biti bi morali že doma. S čim sem zaslužil, da mi izkazuje toliko uslugo?“ Potem se je obrnil na Rodneya z besedami: „Nimam časti, poznati vas, gospod, toda prosim vas, da nemudoma in gotovo spemite gospodično Scullyjevo domov k njenemu stricu.“

„Lahko se zanesete name,“ je odgovoril Rodney medtem ko se je odkril.

Všeč mu je bilo, da je starejši gospod sredi grozeče lastne nevarnosti še v skrbah za njegovo nevesto. Trenotek pozneje ni bilo Maxwella nikjer več videti. Življenje je bilo rešeno. Geoffrey in Mona sta bila zopet sama pod zvezdnatim nebom.

„Pomagaj mi, da pridem doli,“ je rekla Mona svojemu zaročencu vsa onemogla, ko se je izgubil v dalji zadnji udarec kopita.

„Trudna si!“ je dejal nežno.

„O, spravila sem ga že pred par urami v postelj, ker vem, da nima nikjer miru in obstanka, če vas ni dolgo domov. Saj pa tudi res ni prav“ — njen glas je postal strog in trpek — „ne, ni prav, da še tako pozno v noči letate okrog.“

„Bil je tako lep, gorak večer,“ je odvrnila Mona pohlevno, „in pa, saj sem vedela, da ti pove Micky, da mi ne preti nikaka nevarnost.“

„Pa zakaj je šel domov, ta nesramni malopridnež,“ je nadaljevala Biddy bolj odločno kakor uljudno. Namesto da bi ostal pri vas in bi pazil, da se vam ne pripeti kaka nesreča.“

„Saj je moral domov, da je nakrmil žrebe in prašiče,“ je odgovorila Mona.

„Ali vam je povedal to? O, ta lažnivec!“ je vzkliknila Biddy ogorčena. „Prav ničesar drugega ni delal kakor pri ognjišču je sedel, pa svojo pipo je kadil. Ampak jaz mu že preženem laganje! Pošlala sem ga že spet na holm, iskat vas.“

„Dà, ta misel posuši vse solze,“ je rekla ljubeznivo; udušila je svoje ihtenje in dvignila obraz k njemu. „Osrečil si me! A sedaj pojdem spat, in ti, moj Geoffrey, boš na varnem. V vasi se ti ne more zgoditi nič hudega. Z bogom — torej do jutri!“

„Lahko noč, moja Mona! Jutri pridem zopet k tebi.“

7.

Čas je zaljubljenca mineval po bliskovo. Vsak trenotek je bil poln ljubezni, sreče in zadovoljnosti. Današnji dan ju je združil in naslednji ju zopet združi. Vse drugo ju ni brigalo.

Rodney se je razgovoril z Moninim stricem; v priprostitih besedah mu je razodel ljubezen do deklice in ga prosil za njeno roko. Stari mož je pristrčno rad privolil; bil je vesel in počaščen, da se njegova ljubljanka tako dobro omoži. Najsibodo Irci še tako demokratični, globoko v srcu pa vendarle globoko spoštujejo staro angleško plemstvo.

Kraljevski dvor v Budi ob Donavi, kjer so se vršile slavnosti kronanja.

„Da, nekoliko, sedaj, ko je vse v kraju. Hitro moram domov. Stric Besam se vznemirja, če dolgo izostanem, dasi ve, da sva napravila izprehod k zalivu. Pojdi, iti morava.“

Roko v roki sta šla molče preko rosnatih travnikov in nista srečala nikogar več, dokler nista dospela do dvoriščnih duri na farmi Mangle. Ondi sta naletela na zvesto Biddy, ki je iztegovala na vse strani svoj dolgi vrat in je bila vsa v strahu.

„Izgubila sem že upanje, da vas vidim še kdaj,“ je kriknila stara dama razburjena in je planila k Moni. „Kje pa ste ostali tako dolgo, moj ljubi otrok? Joj, koliko strahu sem prestala zaradi vas! Ali veste, da je Tom Ryan nocoj zopet zunaj? Mislila sem, da se zgrudim kar mrtva na tla, ko mi je Kantyjev deček to povedal. Nič dobrega ne pomeni, kadar je Tom zunaj. Pojdite hitro notri, saj morate biti vsa prezebla.“

„Ne, prav toplo mi je,“ je odgovorila Mona tiho.

„O, kako sem molila za vas,“ je brbrala Biddy dalje, medtem ko je prijala svojo gospodično za roko in jo nežno poljubila. „Celi dve uri sem preklečala. A sedaj sem zadovoljna; samo da vas imamo doma. Oh to je bil strašen večer zame!“

„In stric Besam?“ je vprašala Mona boječe.

„Bridget,“ je rekla sedaj Mona, „ali mi prineseš skodelico čaja, preden pojdem v postelj? Utrujena sem.“

„Kako rada, zlati otrok moj,“ je odvrnila Mona in je stekla v kuhinjo.

Mona je položila svojo roko na Geoffreyev. „Obljubi mi, da se to noč ne vrneš v Coelnagurtheen,“ je prosila resnobno. „Prenočiš lahko v vaški gostilni.“

„Ali čemu, dragica? Niti najmanjše nevarnosti ni; konj je krepak in...“

„Ne morem te poslušati, kadar tako govoriš,“ je rekla Mona skrbipolno. „Primoran bi bil jezdit po oni poti,“ je nadaljevala ter se stresla od strahu. „Ne grem prej v hišo, dokler mi ne daš častne besede, da prenočiš v vasi.“

Ko je videl dekličino veliko bojazen, se je udal in je storil zahtevano obljubo.

„To je krasno!“ je vzkliknila hvaležno. In ko se je sklonil, da jo poljubi, mu je ovila roke okrog vratu in je zajokala.

„Ljubica moja, predragi otrok moj,“ jo je božal Geoffrey, kakor da govori z otrokom, kar je v svojem srcu tudi resnično bila. „Tako lepega večera ne smeš jokati, nocoj, ko sta se našli najini srca. Ako bi bila prav tako srečna kot jaz, bi ne mogla jokati. Naj te gledam in naj ti poljubim solze s tvojih lic! Sedaj si moja, in upam da bova srečna v življenju. Na to hočeva misliti in pozabiti vse druge skrbi. Združena kljubujeva vsaki, še tako veliki nezgodi.“

Svoji materi ni Geoffrey še ničesar pisal o Moni, saj je predobro vedel, kako sprejme visoka aristokratka vest o njegovi bližnji poroki s hčerko „teh barbarov“. Ni ga zadrževalo strahopetstvo, nobena stvar na svetu bi ga ne mogla pripraviti do tega, da ostavi Mono, — storil je tako iz obzira na svojo mater. Vedel je, da jej bo povzročalo njegovo poročilo bolešč, zato ga je nameraval odložiti do poslednjega trenutka. Kadar spozna Mono, jo gotovo vzljubi, — kdo bi se mogel odtegniti temu? Nameraval je torej molčati, dokler ne postane njegova poroka z Mono gotovo dejstvo, ker bi potem tožbe in očitanja nič ne pomagala in bi torej izostala.

Mona mu je postajala vsak dan ljubša. Njena blagosrčnost, njena poštena, ljubezniva narava sta jo vezala čimdalje bolj nanj. Vsako popoldne, ki ga je preživel z njo, je tvarjalo novo, nerazrušljivo vez.

Danes je bilo tiho, jasno in solнечно, ko je stopal Geoffrey s puško na rami in s svojim zvestim psom za seboj po poti na farmo Mangle. V zraku je dehtelo po resi, in v daljavi je lesketal in žarel zaliv v solnčnem svitu. Posamezni ptički so še žvrgoleli v drevesnih vrhovih, s katerih se je usipalo listje ob najmanjši sapici. S koč so se dvigali lahni stebriči dima, ki jih je vetrič polagoma raznašal.

(Dalje prih.)

Obredi kronanja.

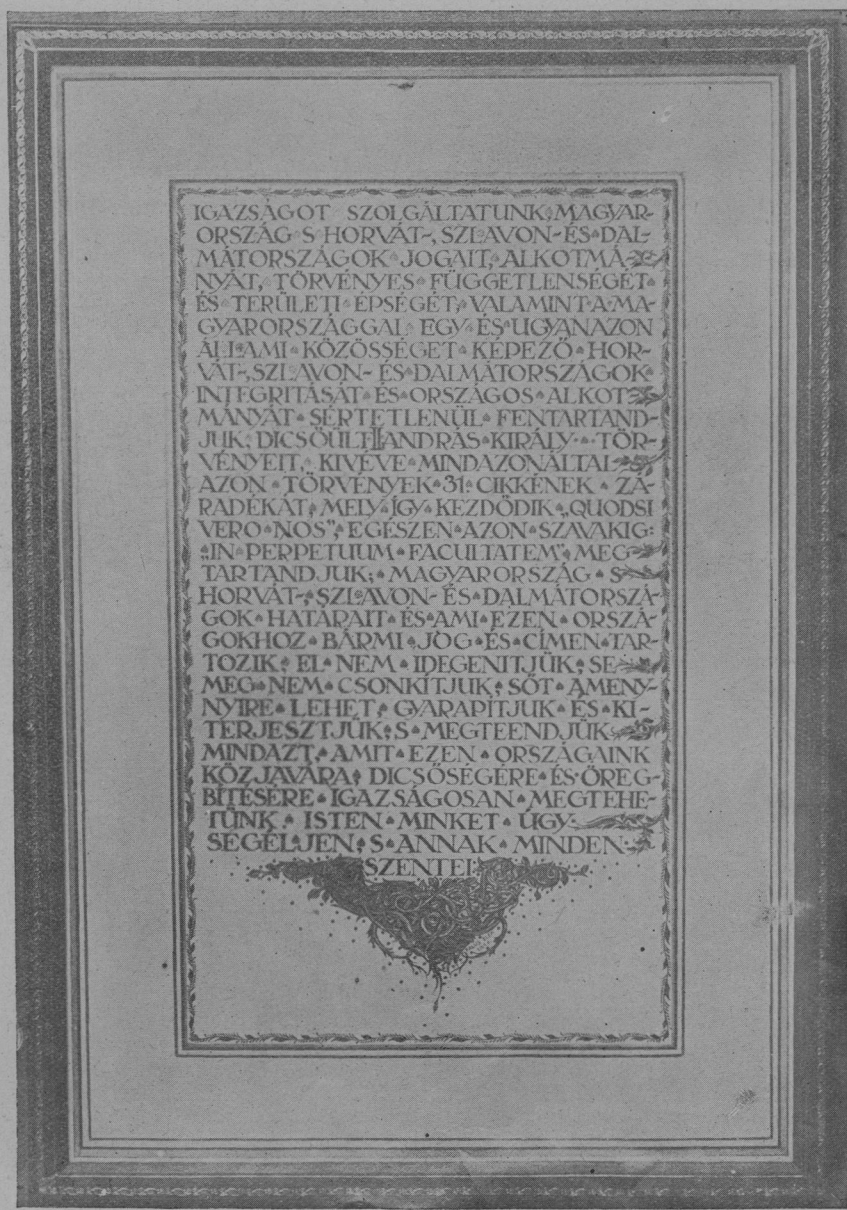
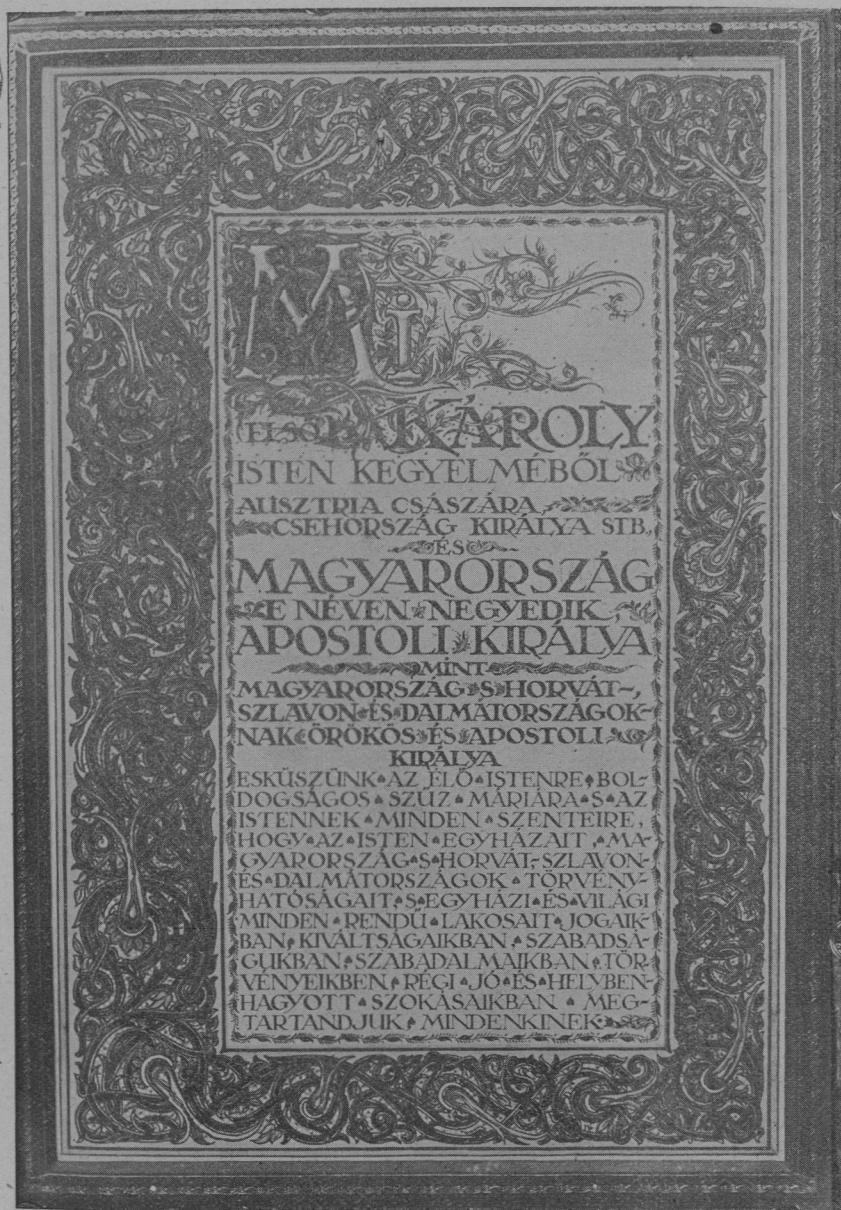
Iz Loretto-kepele v cerkvi sv. Matije je korakala kraljevska dvojica do glavnega altarja in sedla na prestol, okrog katerega so stali državni zastavonosci. Na to se je začela velika maša, katere najslavnostnejši trenutek je bilo kronanje. Kralj je pokleknil na stopnice pri velikem altarju in nadškof iz Kaloče se je obrnil do kneza-primasa z besedami, predpisanimi v rimskem pontifikalu: Velečastni oče! Sveta katoliška mati cerkev želi, da bo navzočni prejasni Karel IV. povzdignjen na dostojanstvo kralja Ogrskega. Na to je knez-primas vprašal nadškofa iz Kaloče: Ali veste, da je vreden in zmožen tega dostojanstva? Nadškof iz Kaloče je odgovoril: Vemo in verujemo, da je vreden in da bo delal na blagor cerkve božje in gospodstva nad kraljestvom. Nato sta knez-pri-

Razvrstil se je zdaj spreved, da popelje kralja na grič kronanja, kjer je kralj po starodavni navadi z mečem sv. Štefana napravil štiri udarce na vse štiri strani sveta, kar simbolizira, da je kot najvišji čuvar države odločen, braniti deželo proti vsem sovražnikom, naj pridejo od koderkoli. Grič kronanja je bil napravljen na trgu Sv. Jurja, kakih 15 minut daleč od cerkve za kronanje. Vsi komitati so doposlali nekoliko zemlje iz zgodovinsko posvečenih tal. Tako je poslal komitat Jeher zemljo s prostora, na katerem je bil oznanjen veliki svobodnostni zakon zlata bula. Prinešena je bila tudi zemlja z žalostno slavnega bojišča pri Mohaču, da dobijo izraza pijeteta in spomin na zgodovinsko tradicijo. Spreved, ki se je pomikal k temu pomembnemu griču, je bil nepopisno krasen in historično znamenit. Vodil ga je eskadron huzarjev, za

Kralj je pojezdil na grič kronanja in je navdušen in prevzet veličanstva tega trenutka, izvedel ceremonijo udarcev z mečem. Potem se je kralj z jezdecami svojega spremstva vrnil v dvorec.

Zadnja ceremonija kronanja je bil kronski obed. Člani državnega zbora in notabilitete, ki so bile navzoče tudi v cerkvi, so se zbrali v posebe za ta namen prirejeni dvorani kraljevskega dvorca, kamor sta prišla tudi Veličanstvi z ožjim spremstvom ter sedli na estradi za pogrnjeno mizo. Pri tej mizi so poleg kralja in kraljice sedeli še knez-primas, nadškof iz Kaloče in palatinov namestnik Stregli so Veličanstvoma pod vodstvom najvišjega točaja in najvišjega stolnika za ta namen določeni člani državnega zbora.

Po ceremoniji kronskega obeda sta se Veličanstvi z ožjim spremstvom umaknili v notranje prostore.

Kronanje v Budimpešti: Inauguralna diploma kralja ogrskega, hrvatskega, slavonskega in dalmatinskega.

mas in od državnega zbora izvoljeni palatinov namestnik ministrski predsednik grof Štefan Tisza postavila kralju krono na glavo, pri čemer je izrekel knez primas besede: „Accipe coronam!“ (Prejmi krono.) Kraljici so držali krono nad ramo. Po širokem prostoru častitljive stolne cerkve so zadoneli grmeči eljen klici.

Sledila je nato pod milim nebom slovesna prisega. Grmenje salutnih pozdravov topov in zvonjenje vseh zvonov je oznanjalo veliki trenutek. Vsi navzoči so odšli na veliki trg, takojenovani Trg sv. Trojice, pred katedralo, kjer je kralj v polnem ornatu stopil na estrado, in držeč v levi roki križ, na desni pa držeč kvišku tri prste, storil pred zbranim narodom prisego na ustavo.

katerim so korakali člani državnega zbora, zastopniki municipijev ter ogrskega in skupnega ministrstva. Potem so jezdili kraljevski ogrski glasnik, 11 banderonoscev in kraljevski ogrski najvišji čuvar vrat, zastavniki s kronskimi insignami, nadvojvode, Njega Veličanstvo kralj in nekoliko spredaj na desni škof z apostolskim križem, na levi pa namestnik kraljevskega ogrskega najvišjega konjarja z golim državnim mečem. Za kraljem so jezdili kraljevski ogrski najvišji komornik, kapetan kraljevske ogrske telesne garde ter generalni adjutant; ob straneh so šli gardisti in potem čete ogrske telesne garde. Za temi so se peljali oba kraljevska komisarja in oba čuvarja krone in potem se je peljala visoka duhovščina. Spreved je zaključil eskadron huzarjev.

Vekoslav Spindler:

Brez doma.

Vogrinčev Peter ni imel za seboj rožnate preteklosti.

Porojen v revni kočici spodaj ob Sotli, je že kot otrok mnogokrat moral na paši zvižgati mesto da bi bil grizel košček kruha. Reveži so mu bili starši, komaj da so si s težkim trdom pridelovali baš najpotrebnejše, in še tega je dostikrat zmanjkalo. Saj je bilo poleg Petra še najmanj črvčkov, ki so hoteli imeti živež. Tako je prišlo, da je Peter, še kot šolar na ljudski šoli, moral iti za pastirja k tuji hiši. Ko je šolo dovršil — in sicer s prav lepim uspehom, zakaj dobro glavo je imel in rad se je učil! — ga je mikalo v daljni svet.

A kaj, ko ni vedel kam in kako.

Tedaj je nekoč prišel domov starejši brat, ki je že bil delavec v tovarni v M. Peter ga je mnogo izpraševal, in zvedel je, da bi se dalo morda v tej tovarni kako mesto dobiti, ne sicer bog ve kako lepo plačano, vendar za prvo silo bi šlo, in pozneje bi se že našlo kaj drugega.

Peter je tedaj sklenil, da pojde za bratom. Temu ni sicer nič povedal o tem, toda ni minilo niti dva tedna, in Peter jo je pri mahal peš v M., poiskal brata in ga prosil, naj mu pomaga do poslužka v tovarni. Ravno je bilo prosto mesto, in Peter je vstopil v tovarno kot priprost delavec. Služil je toliko, da se je za silo preživel. Do potratnosti, v katero so ga hoteli zapeljati nekateri tovariši in celo njegov brat, mu ni

okolici M. Podedovala je to po svojih starših in imela pri sebi svojo starejšo sestro Mico, ki ji je doma gospodinjila in gospodarila. Anica je bila prikupljivo, lepo dekle, polno resnobe in pravega pojmovanja življenja.

Spoznala sta se поближе in že prihodnjo spomlad je bila poroka. Kar je bilo na posestvecu še dolga, sta s Petrovimi prihranki poplačala, in potem pridno gospodarila. Anica ni hodila več v tovarno, zakaj kmalu je čutila, da postaja mati. In ko je porodila prvega zalega sinčka, je bilo veselje v mali hišici nepopisno.

Tako je poteklo leto in kmalu že tudi drugo. Od koncu drugega zakonskega leta se je mala rodbina že zopet pomnožila, tokrat za zalo dekletce, ki je bilo sprejeto

Koncem julija 1914 je bilo, ko je šel Peter nekega večera z dela v tovarni domov. Čudno se mu je zdelo, da je po cestah toliko ljudi in da je vse nekako nenavadno živahno. A ko je prišel do prve gručice, je takoj vedel, kaj vse to pomeni. Na zidu je videl velik lepak, ki je oznanjal mobilizacijo armade. Stopil je bliže in pogledal natančno: da, tudi on je zraven, tudi on mora tekom 24 ur iti.

Pobledel je, pomislil na svoja malčka in na bolno Anico. Toda — cesar kliče in dolžnost do domovine!

In šel je — ponosnih korakov, odločnost v licu, proti svojemu domu. A bridkost v njegovem srcu ni hotela ponehati, nekaj ga je težilo in tiščalo k tlom, čudna, strašna misel: kaj počneta otroka sama,

Kronanje v Budimpešti: Kralj (X) s krono na glavi jezdi po kronanju na hribec. Prvi na sliki jezdi grof Tisza.

bilo, marveč je v prostih urah mnogo čital. Vstopil je v delavsko društvo, si tam izposojal knjige in časopise, čital in se izobraževal.

Ker je bil telesno lep dečko, je seveda ob določenem času moral dati tudi cesarju, kar je cesarjevega, ter odslužiti svoja tri vojaška leta. Potem pa se je povrnil v tovarno. Gospodar, kateremu je bilo za pridnega, vestnega delavca ves čas žal, ga je seveda takoj sprejel in mu dal celo takoj boljše mesto in boljšo plačo. Od te plače si je Peter vsak mesec prihranil lepe svote ter jih pridno kot čebela nalagal na obresti.

Med tem je tudi spoznal Blažonovo Anico. Bila je delavka v isti tovarni, a imela je poleg tega malo posestvece s hišico v

od staršev z isto ljubeznijo in radostjo, kot sinček. Le nekaj jih je preplašilo: mati se je v porodni postelji prehladila in le z veliko težavo jo je zdravnik rešil. A tista, kot je bila poprej, Anica ni bila več nikdar. Prej cvetoča kakor črešnja, je zdaj bledela vedno bolj. Težke ure je imel Peter, ko jo je opazoval, kako očitno hira, dasi je živela neprestano v svežem, čvrstem zraku, in z nenavadno pazljivostjo je vedno opazoval obraz zdravnika, kateremu jo je dal včasih preiskati. Ko pa je zopet videl Anico, kako se vsa srečna igra s svojima malčkoma, ga je nekoliko minila bojazen za njo in upal je, trdno upal, da se bo sčasoma popravila in ozdravila.

* * *

če v njegovi odsotnosti umre Anica, zakaj njena starejša sestra je med tem že nenadoma na pljučnici umrla. Pa čemu te čudne misli! Saj se vendar njeno zdravje obrača vedno na bolje, saj mu vendar ona sama vedno zagotavlja, da ji je vedno boljše.

Ko pa je prišel domov in je našel Anico vso blede in objokano za mizo z obena malčkoma, mu je zopet nenadno in vedno pogosteje stopalo pred dušo vprašanje: kaj bo z malima, če Anica v njegovi odsotnosti umre? A zopet se je tolažil, da dolgo itak ne bo trajalo. S Srbi bo naša zmagovita armada kmalu obračunala — in potem se vrne domov — in še bolj jo bo negoval, še bolj bo skrbel, da bo čim prej ozdravela.

(Dalje prih.)

Spomeniki junakom.

Kdor čita časopise, najde večkrat vesti o napravi vojaškega spomenika ali o sklepah občin in raznih društev, da se spomin na padle vojake ovekoveči na ta ali oni način. Mnogo hvaležnega čustvovanja, mnogo ponosa, dobre volje in denarja, a malo umetniškega ali vsaj koristnega uspeha je najti v teh sklepih.

Zato potuje zdaj po Nemčiji in Avstro-Ogrski cela razstava z naslovom „Vojaški grob in vojaški spomenik“, da bi ljudem izboljšala okus in jih nagnila na pot pameti in koristnosti.

Ta razstava je zdaj tudi na Dunaju. Pokroviteljstvo nad njo imajo razna ministrstva in mesta. Tam se vidijo naslikani

meniki za padle slovenske junake. Mnogo takih umetniških spomenikov sicer ne bo, ker naša mesta niso bogata in po naših vaseh je treba denarja zlasti za ceste, vodnjake, šole in druge najpotrebnejše stvari. Toda mal spomenik bo hotela imeti vsaka vas in dobila ga bo za mal denar, če bo imela pamejno županstvo in svetovalstvo. Po cerkvah se bodo vzdale velike spominske plošče z vsekanimi imeni padlih junakov. Učitelji in župniki bodo gotovo pazili, da bodo plošče v lepi obliki in da bodo imena oseb in krajev pravilno pisana. Morda se zgrade tudi lepi vodnjaki z napismi. Zasa-jale se bodo spominske lipe in spominski drevoredi, kar bo vsemu okraju v lepoto in na korist, ter bodo troški malenkostni. Pod lipo se postavi spominski kamen z izseka-

Nemški in laški jezik.

Častnik, rojen Nemec, spremlja v laškem mestu na javnem sprehajališču laško gospo. Pomenkujeta se o narodnih razlikah med Nemci in Lahi.

„Kar je resnica, se vam mora priznati“, pravi Lahinja. „Nemci ste čvrsti korenjaki in hrabri bojovníki. Le vaš jezik je trd in okoren, da je groza. Stavim, da se je Bog poslužil nemškega jezika, ko je izganjal naše prve starše iz raja.“

„Že mogoče“, odgovori Nemec; „toliko pa je brez dvoma gotovo, da se je zvita kača, hudi duh, poslužila priliznjene laškega jezika, ko ju je v greh zapeljala.“

(Uč. Tovariš I. 1862.)

Slavnostni sprevod pri cerkvi Sv. Matije, v kateri se je izvršilo kronanje.

in v modelih grobovi na bojnih poljih, v zaledju, vojaški spomeniki na bojnih poljnah in v domovini. Razstavljeni so različni spominski listi, kolajne, vojni znaki v mnogoterih vzornih komadih i. dr. Razstava hoče predvsem učiti, kako je mogoče pozameznikom, celim občinam in društvom za primerne troške doseči lepe umetniške uspehe. Združujeta se torej praktičnost in lepota.

Županstva morejo dobiti brezplačno fotografije in slike spomenikov, če se obrnejo na naslov „Verein für Heimatpflege und Heimatschutz, Wien IX., Severingasse 9. Upati je, da se tako doseže vsaj nekaj uspeha, namreč da se prepreči drage neokusnosti.

Po našem mnenju se bodo po vojni tudi po Slovenskem tu in tam postavili spo-

nimi imeni junakov ali pa se v drevoredu postavijo kamenite klopi z imeni junakov. Tudi na pročelja šol naj bi se vzdale spominske plošče, da se ohranijo imena junaških domačinov. Imena ulic naj se dajo po junakih ali bojiščih ter naj se vsako leto na gotov dan slavi spomin pokojnikov po cerkvah in šolah.

Umetniške spomenike pa naj občine naročajo le pri domačih umetnikih in obrtnikih šele takrat, ko so se poprej glede oblike posvetovali s strokovnjaki pri dežel-nem odboru, v muzeju in na ljublj. magistratu. Tam jim pojdejo radi na roko. Varujmo se neokusnosti, ki veljajo le mnogo denarja, a bodo občinam v jezo in sramoto, ne pa junakom na večno slavo!

Torej ne prenačimo sel

Zanimivosti morskih globočin.

Preiskovanje zemeljske površine kot znanstveni problem lahko opazimo že v časih starih Feničanov, Egipčanov in Grkov. Res je imelo to raziskovanje mnogo stoletij čisto praktične svrhe in šele v 18., popolnoma pa v 19. stoletju je postalo znanstveno raziskovanje samo sebi namen.

Do danes je bilo pač polaganje kablov najbolj povod za točno merjenje morskih globočin. Posledica tega je, da nam je profil morskega dna ravno tako dobro znan, kakor konture zemeljske površine. Seveda je točno poznanje in razredovanje raznih

Kronanje v Budimpešti: Slavnostni sprevod. Stražo tvorijo magnati, za temi policija in nato vojaštvo.

globočinskih stopinj omogočeno samo ozkemu krogu specialnih učenjakov.

O morskih globinah vlada uprav smešno praznoverje. Globočina Vzhodnega in Severnega morja se navadno zelo precenjuje, nasprotno pa se povprečna globočina oceana navadno podcenjuje. Tako n. pr. lajik težko verjame, da bi bilo Severno morje razun v ozkih in zelo globokih t. zv. norveških žlebih na norveški obali, ki v Skagerraku dosežejo globino do 809 m, komaj 80 m globoko, ter da je Vzhodno morje le na redkih mestih globlje od 200 m, pri Gdanskem komaj nekaj nad 100 m. Ko so svoj čas polagali prve čezmorske kable preko atlantskega oceana, so mislili celo najboljši strokovnjaki, da imajo pred seboj globočino 14.000 do 15.000 m.

Danes pa vemo, da so — izvzemši nekatera najgloblja mesta morskega dna — globočine v morju prilično enake najvišjim vrhovom zemeljske oble nad morsko površino.

Višine na suhem, ki presegajo višino 3600 m, niso bogvekak pogoste, višine gorâ po 5400 m pa so popolnoma osam-

Kronanje v Budimpešti: Slavnostni kralj. voz v sprevodu pred palačo justičnega ministrstva. Špalir delajo ogrski plemiči in magnati v ogr. narodnih nošah.

Najodličnejše občinstvo odhaja h kronanju v cerkev.

ljeni pojavi ter se njih največje število nahaja v tibetanskem pogorju. Morske globočine v izmeri 3600—5400 m so nekaj popolnoma navadnega.

62% vsega morskega dna leži najmanj 3600 m pod morsko gladino, globočine nad 5400 m pa obsegajo najmanj 715.200 kvadratnih milj. Znanost pozna danes 43 najrazličnejših mest morskega dna, ki dosegajo ali celo presegajo gori navedeno globočinsko mero. 15 teh mest je v Atlantskem, 24 v Tihem oceanu, 1 mesto od 5733 m je v Indijskem oceanu. Največja globočina v Atlantskem oceanu, katero so dolgo časa smatrali glede velikosti za drugo na svetu in ki znaša 8341 m, leži severno od Portorica pod 19. stopinjo in 39 minut severne širine ter 66 stop. 26 min. zapadne dolžine. Odkrita je bila l. 1883 od ameriške ladje „Blake“.

Do l. 1895. je bila znana samo še ena večja globočina; odkrita je bila v Tihem oceanu pod 44° severne širine in 252 stopinjo vzhodne dolžine, nedaleč od Kurila. Po ladji, ki jo je odkrila l. 1895, se imenuje Tuscarora-globočina. Dna te globočine ni dosegla svinčena krogla, spuščena 8513 m globoko v morje. 21 let ni bila znana večja globočina, in mislilo se je, da večjih v morju

sploh ni, in vkoreninilo se je mnenje, da ni nobene morske globočine v taki izmeri, kakor se dviga iznad morske površine najvišji vrh zemlje (Gaurizankar 8840 m). Dr. Schott, avtoriteta na polju znanosti o morju, je še l. 1895 izjavil, da — če bi se tudi še našla kaka večja globočina — bo komaj za par metrov prekosila to globočino. A teh par metrov je tekom nekaj let naraslo za 1120 m. Zakaj že par tednov po tej izjavi dr. Schotta je ladja Penguin vzhodno od Tonga-otoka, kjer so že poprej našli globino 8284 m, vrgla svinčeno kroglo 8960 m globoko, ki pa ni dosegla morskega dna.

Ta zanimiva najdba je povzročila nadaljnja raziskovanja v tem kraju, ki ga zemljepisci imenujejo „Fossa Aldrich“. Uspeh teh raziskovanj je bil, da se je našlo nekaj globočin nad 9000 m južno od otočja Tonga in vzhodno od otočja Kermadec. Pri zadnje navedenih otokih so 31. dec. 1895 našli globočino 9427 m. Par sto kilometrov severno so par dni poprej našli globočino

9412 m, pri otoku Konga pa eno 9184 m. Več let je potem veljala globočina 9427 m za največjo, dokler ni ameriška ladja „Nero“ koncem novembra 1899 odkrila še večje globočine 9633 m južnoizhodno od Marijanskega otoka Guam. To leto je namreč nameravala ameriška zvezna vlada postaviti čez Tihi ocean od San Francisca do Filipinov transpacifični kabel, in ladja „Nero“ je bila poslana, da meri. Pri tej priliki je našla ono globočino, ki se po ladji imenuje globočina „Nero“. Zdi se, da je to največja globočina v Oceanu. Pač še obstoji verjetnost, da se najde še večja, vendar je po neprestanih raziskovanjih zadnjih let ta verjetnost vedno manjša.

Največje razlike v nivoju med visokimi gorami in velikimi morskimi globčinami pa se ne nahajajo v obližju navedenih velikih globčin morskega dna. Na Guamu je največja gora samo 490 m visoka, ter se dviga torej 10213 m nad najglobljo točko znane „Nero“ globočine. Še manjša je razlika med globočino 9427 m pri otoku Kermadec in najvišjo točko sosednega Raoul-otoka, ki je 510 m visoka. Najznamenitejše razlike v nivoju na male razdalje kaže južnoameriška obala Velikega oceana; tam se dviga vrh Sahame (6415 m) za celih 12956 m nad jedno okrog 300 km zračne črte oddaljeno globočino ob obali Iquique in še bolj južno v okolici Taltala je morska globočina 7635 m kakih 400 km oddaljena od ogromne snežne grmade vulkana Llullallako na čilensko-argentinski meji. Ta razlika v nivoju, ki znaša 14235 m, je gotovo največja, ki se nahaja v razmeroma malih razdaljah na zemlji.

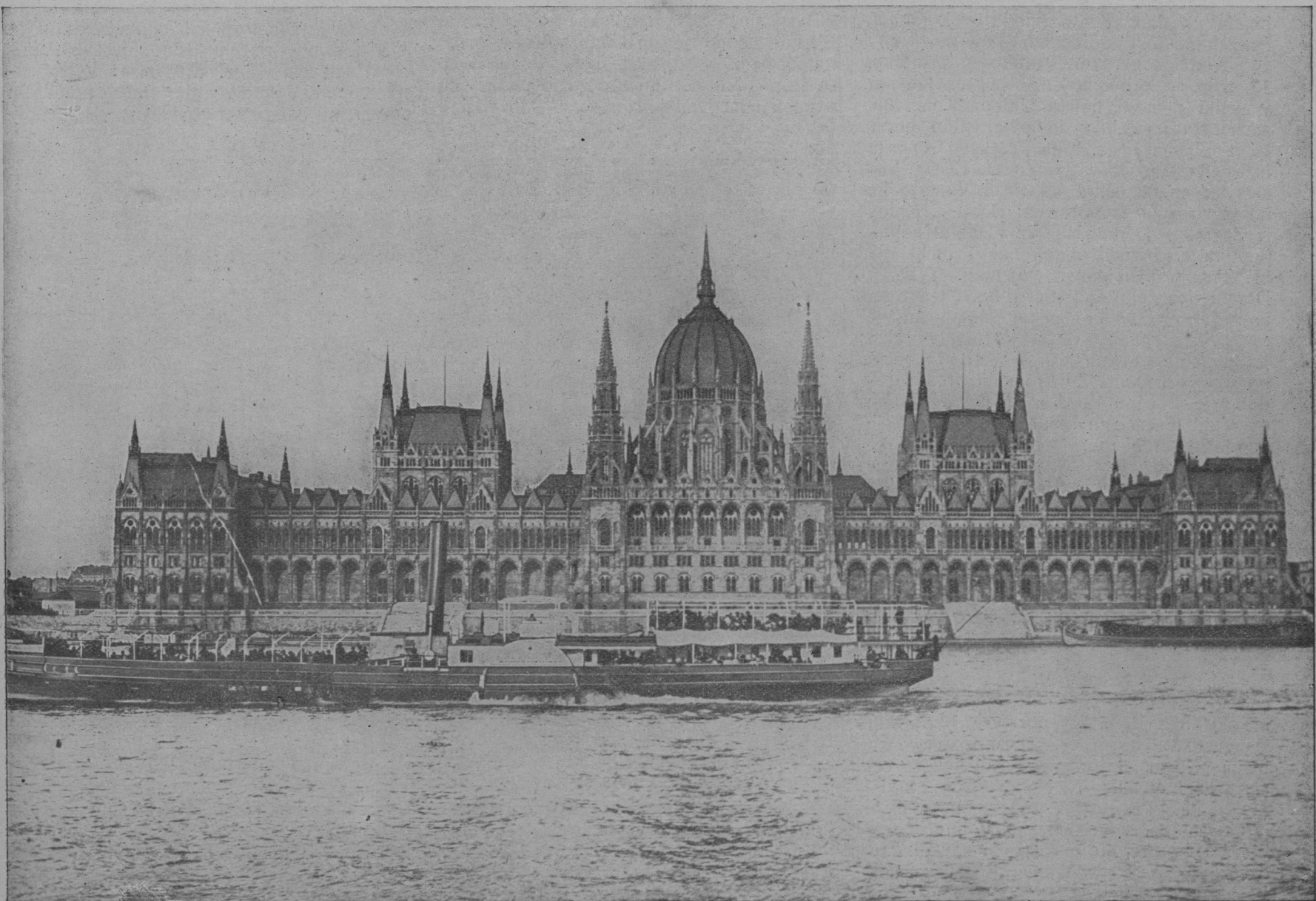
Ako ta predmet natanko preišljamo, niso globine morskega dna manj zanimivi

Kronanje v Budimpešti: Prevoz kronskih znakov iz kraljevega gradu v cerkev sv. Matije.

objekti nego višine zemeljske površine. Po svojih različnih vrstah, s svojimi koralskimi živalmi kažejo te nevidne gore in osamljeni vrhovi pod morsko gladino mnogo bolj fantastične oblike nego skalnato pogorje vidnih delov zemlje; skoro navpično štrli tu in tam strma iglasta pečina iz več tisoč metrov globokega morja do njegove povr-

šine in celo nad njo. In ako bi pri neprestanem menjanju zemeljske površine en del, ki je danes pokrit z morjem, jutri postal kopna zemlja, bi lahko ljudje videli šilaste pečine z neverjetno strmino in višino, s katerimi bi se glasoviti Matterhorn jedva dal primerjati.

Kronanje v Budimpešti: Parlament, kjer se je začela slavnost kronanja. Palača iz rezanega kamna je zgrajena po vzoru angleškega parlamenta.

Književnost in glasba.

Fran Bohuslav: Za črnim zastorom. Igralčevi zabeležki. 1917. Cena 1'40 K. Str. 38. Ljubljancanom poklanja hvaležni avtor. Tako je naslov zbirke pesnitev, resnih, satiričnih in šaljev, ki izide te dni z lepo sliko priljubljenega igralca in pevcu, ki je postal žrtev vojne. Zelo lična knjiga se bode do-

plemena. 8 let star in 16 pedit visok. Za vsak slučaj so imeli pripravljenega še drugega belca. Na dan kronanja so opremili „Kreza“ s prekrasno, bogato z zlatom vezeno jezdno opravo, ki je služila tudi ob kronanju Franca Jožefa I. l. 1867. Po kronanju so prepeljali „Kreza“ v dvorno konjušnico v Kladruba, kjer bo vžival „milostno pokojnino“ do svojega konca, ne da bi

niji se je prestolonaslednik s cesarico vrnil v grad.

Bolgarski kralj pri kronanju. Bolgarski kralj Ferdinand se je osebno udeležil kronanja na Ogrskem, medtem ko so bile druge države zastopane po svojih diplomatičnih zastopnikih.

Slovenski vojak v Jeruzalemu odlikovan od turškega sultana. Jeruzalem, dne 7. decembra 1916. Že večkrat sem želel Vam poročati o bivanju naših avstrijskih vojakov, ki bivamo v bajnem, divnem Orientu. Za sedaj naj Vam le poročam, da smo pred nekaj dnevi prisegli novemu cesarju in kralju na najsvetejšem mestu, pri božjem grobu poleg Kalvarije. Gotovo ostane ta dan vsakemu v trajnem spominu. Ta dan mi je pripel naš poveljni zdravnik od turškega sultana mi podeljeno odlikovanje, „turški polumesec“. Ta red dosedaj nosim jaz edini Slovenec. Za Božič pa grem v Betlehem, kjer bodem obhajal svoje naj-srečnejše praznike. Gotovo dojde karta šele v novem letu, zato želim domovini veselo novo leto. — S pozdravom Janko Vilar, sanitetni podčastnik.

Kaznovane osebe dobe vstop v nemško armado. Pruska vlada je izdala naredbu, glasom katere morejo osebe, ki so bile radi dejanj, ki so jih izvršile v jezi ali sicer pod vplivom okoliščin kaznovane, vstopiti v nemško armado. Sprejemali bodo le tiste, ki se prostovoljno javijo.

Mačji davek so vpeljali v mestu Kahla (Saale). Kdor ima mačko, plača zanjo 3 marke davka, za drugo mačko 6 mark, za vsako tretjo in več mačk po 12 mark. Najbolj bo po tem davku prizadeta stara gospodična, ki ima 10 mačk.

Preganjeni samci. Stare in pogoste so tožbe Francozov, da imajo premalo naraščaja. Zdaj, ko je vojna zahtevala toliko žrtev, se je zopet splašil rodoljubljen mož in je v nekem pariškem listu slovesno napovedal samcem vojno. Mož piše: V teh časih vojnih dogodkov je treba predvsem obremeniti samce, ki so luksuz v najostrej-

Ateneum v Bukarešti, ki ga je postavil romunski kralj Karol I.

bivala pri Lav. Schwentnerju v Ljubljani. Prav topla jo priporočamo.

Koncert ge. Irme Polakove. V soboto, 13. t. m. je priredila Glas. Matica koncert v veliki dvorani hotela Union. Koncertne točke sta izvajala v domovini silno popularna Slovenka ga. Irma Polakova, operna in operetna pevkica v Zagrebu in Čeh g. Jos. Drvota, operni tenor na Kralj. Vinogradih, na klavirju ju je spremljal Hrvat g. Kraus iz Zagreba. Dvorana je bila nabito polna, publika zelo zadovoljna, viharji ploskanja in klicanja niso hoteli pojenjati. Tenorist Drvota ima zelo simpatičen lirski tenor ter je zapel prav dobro nekaj znanih arij iz oper. Tudi ga. Polakova je zapela nekaj priljubljenih opernih arij, s katerimi je žela popolno priznanje. Z ozirom na predpustno dobo je končno dodala še nekaj veselih operetnih pesmic in kuplejev, s katerimi je nudila prijetno zabavo poslušalcem. Tako je ga. P. iznova dokazala svoje izredne pevske sposobnosti, s katerimi zavzema kot nadarjena slovenska pevkica v operni in operetni stroki na kraljev. kazalištu zagrebškem prvo mesto. Občinstvo ji je bilo hvaležno zlasti pa je bil vesel uspeha blagajnik „Glasb. Matice“.

Razne vesti.

„Kronski belec“. V dvornih konjušnicah v Budimpešti so več tednov vadili konje, ki so imeli priti v porabo pri kronskih slavnostih. Posebno pozornost so posvečali belcu „Krezu“, ki je imel nositi novega cesarja na kronski grič. Na dvorišču konjušnic so nasuli ravno tak grič in ob vajah je igrala godba, udarjali so na bobne in trobili na rogove, da se je žival navadila na hrup. Konja je vadal dvorni jezdec Adolf Lechartier, pa tudi cesar sam ga je parkrat jezdil za poskušnjo. „Krez“ je domačega

še kdaj služil za ježo ali kakorkoli. Enako prijetno usodo je imel tudi njegov predhodnik iz l. 1867., ki je zelo dolgo živel. Ko je poginil, so mu sneli eno podkev in jo poslali na Dunaj, kjer so jo dali vdelati

Otvoritev srbske ljudske šole v Vel. Sipotu. Šolska mladina in učitelji vojaki.

v srebro in vrezati vanjo konjevo legendo. Shranjena je v dvorni sedlarnici.

Cesarjevič pri kronanju. Cesarjeviča Franca Jožefa Otona je peljal podmaršal grof Wallis v cerkev, kjer je v posebni loži prisostvoval kronanju. Po cerkveni ceremo-

šem pomenu te besede. Najboljši bi bil sledeči načrt: Vsak samec naj od 25. leta starosti plačuje na leto 500 frankov samskega davka. Če se do 30. leta starosti še ni izpreobrnul in poročil, naj ga zapro, da bo v zaporu razmišljal o svojim nepatrijo-

tičnem ravnanju. A če se potem še do 40. leta ni oženil, naj ga pošlje vlada zakonitim putem v francosko kolonijo za kaznjence v Guyano. Seveda je to le bridka šala.

Ne beseda strasti — beseda pameti! „Rundschau“ je prinesla te dni članek, v katerem mirno in stvarno črta paralelo med interesom države in onim ljudstva. To po-

„Slovan“ je za ta letnik v obilni meri preskrbljen z izvirnim gradivom in mu zato ne bo treba seči po prevodih. Ker je lastništvo lista dalo uredništvu na razpolago širše denarne vire, bo mogoče tudi uspešneje delovanje za svobodno književnost, umetnost in prosveto. Prva številka, ki kmalu izide, prinese poleg pesmi Golarja, Albrehta in drugih tudi daljšo

objavi Josip Kostanjevec. Dr. A. Žigon ostane „Slovanu“ še nadalje zvest sotrudenik. Prva številka prinese poleg prispevka v listku „Bridko zgodbo“ iz Levstikovega življenja, ki je pisana tako strogo stvarno, kakor vsa dela tega temeljitega avtorja. Dr. Fran Ilešić objavi nekaj Gregorčičeve korespondence, prof. Ferdinand Seidl, naš odlični sodobni prirodoslovni pisec, bo zastopan v listu. Prof. Seidl je zagotovil „Slovanu“ svoje nadaljnje sodelovanje, kakor še mnogi drugi avtorji. V prvih številkah prične izhajati tudi „Igra“ daljša povest Ivana Albrehta, ki je pokazal svoj solidni pripovedniški talent zlasti v noveli „šal“, objavljeni v lanskem letniku „Slovana“. Daljšo povest je spisal za list nadalje Jos. Kostanjevec, Mil. Pugelj objavi več novel in izmed najmlajših priobči Ferd. Kozak črtico iz vojske, Fran Lipah enodejanko „Dopust“ i. t. d. „Slovan“ objavi članek prof. trg. akademije dr. L. Čermelja, nadalje pripravljajo trije avtorji spis o petdesetletnici Jugoslovanske akademije in sicer dr. Fran Ilešić, Ferd. Seidl in dr. Janko šlebingar. Prispevke so še obljubili Ivan Cankar, dr. P. Grošelj, dr. Iv. Lah, Cv. Golar in med mlajšimi pisatelji tudi Stanko Svetina in drugi, ki so pokazali lep pripovedniški dar.

Listek „Slovanov“ bo poročal o aktualnih kulturnih dogodkih in posebno še o vseh novih književnih pojavih.

Tako bo poskusil „Slovan“, dobro založen z dobrimi in izvirnimi deli, svojim čitateljem vsestransko ustreči. Vsaki številki bo priložena tudi reprodukcija dela naših, slovanskih in svetovnih najboljših slikarjev in kiparjev. „Slovan“ bo izhajal iznova bogateje ilustriran in bo priobčeval le slike umetniške vrednosti. Novo založništvo poskrbi „Slovanu“ tudi novo opremo, nov ovitek in vinjete, ki jih je narisal naš slikar Maksim Gaspari.

Pogled na Svištov, odkoder so Bolgari vdrli čez Donavo v Rumunijo.

slednje pa je — prevedeno na avstrijski — interes narodov. Člankar naglaša, da je prvi predpogoj za konsolidiranje naše monarhije, za kulturni in socijalni napredek nje prebivalstva tesno in prijateljsko sodelovanje „vseh plemen in vseh delov države“! Nato citira „Rundschau“ sledeče iz izvajanj solnograškega namestnika deželnega glavarja dr. Stölzla v listu „Oesterr. Volkszeitung“: „Mi ((Nemci) nočemo biti gospodarji v državi, nočemo gospodovati nad drugimi narodi v neplodni prevzetnosti, hočemo pa močnega cesarstva avstrijskega!“

Ženske v občinski upravi. Berlinski občinski svet je z veliko večino sprejel predlog soc. demokrat. frakcije, naj se statutarčno določi izvolitev žensk v vsa občinska poslanstva in ustanove.

Naročite „Slovana“!

Kljub neugodnim vojnim razmeram se je pojavil v slovenski književnosti krepak pokret, ki obeta oživiti in povzdigniti slovensko prosvetno delo, in od občinstva, zlasti inteligence je odvisno, ali obrodi to mlado gibanje zaželjene sadove. — Tudi „Slovan“, mesečnik za književnost, umetnost in prosveto, stopa v novo dobo svojega življenja. List, ki je vedno deloval za svobodni razvoj slovenske kulture, začne s prvo številko tega leta svoj petnajsti letnik. Uredništvo ostane še nadalje v rokah pisatelja Milana Pugelja, ki se je kot tak izkazal z ureditvijo po vsebini in opremi bogate „Literarne pratike“ in dveh zadnjih letnikov „Slovana“. Povsod čutimo v njegovem uredniškem delovanju strogega esteta; v širokem pojmovanju svojega posla je brez osebnih predsodkov zbral okoli sebe starejše kakor tudi mlajše avtorje in nudil vsem z enako skrbnostjo prilike za svobodno besedo.

povest kratkočasnega sodobnega pisca Frana Milčinskega „Gospodična Mici“, ki se razmahne takoj po uvodnih straneh v tak humor, kakor ne kmalu katera dosejanja naša zgodba. Dolgo novelo, pisano

Donavsko porečje pri Stari Oršavi, kjer je naša vojska vdrla v rumunsko Valaško.

veseskozi z mladeniškim temperamentom, prične objavljati Fran Govekar. Naslov njegovi noveli je „Volkodlak“. Dalje prinese prva številka začetek vsebinsko zelo zanimive in originalne novele prikupnega pripovedovalca Ivo šortlija. Krajšo črtico

Slovensko občinstvo, zlasti inteligenca naj podpira sveži pokret naše književnosti s tem, da se naroči na „Slovana“ in listu tako omogoči, da se bo čedalje bolj razvijal in spopolnjeval. Naročnina za „Slovana“ znaša celoletno 12 K, pol letno 6 K.

„SLOVAN“

XV. letnik
mesečnik za
književnost,

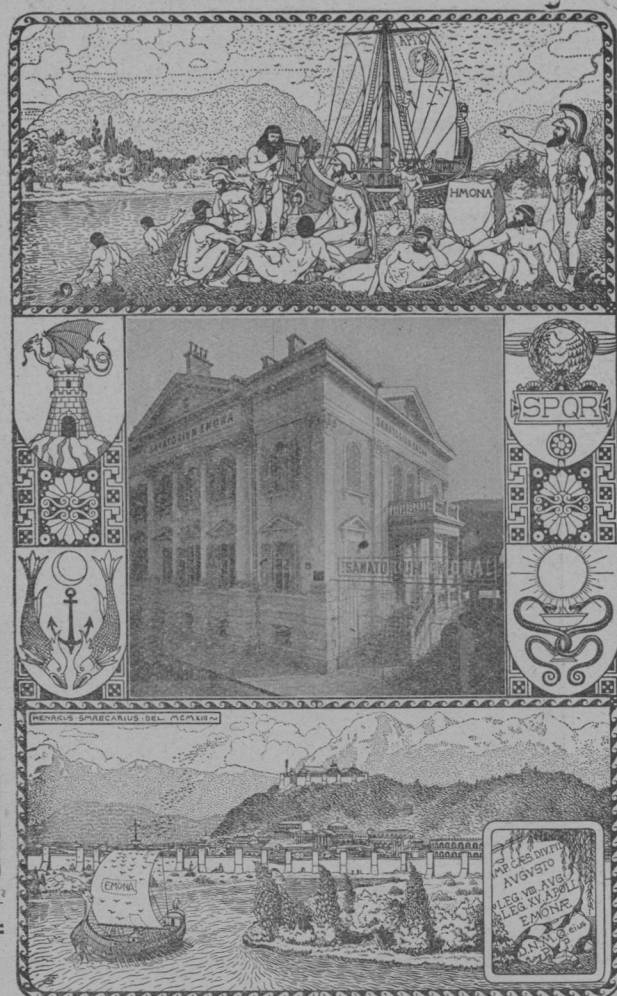
umetnost in prosveto

priobčuje pesmi, romane, novele, povesti in razprave **najboljših slovenskih pesnikov, pisateljev in znanstvenikov.**

Vsaka številka „SLOVANA“ ima po 1 do 2 **eno- in večbarvni umetniški prilogi, reprodukcije del najboljših slikarjev oziroma kiparjev** ter portrete pisateljev in umetnikov.

Naročnina za „SLOVANA“ znaša za vse leto 12 K, pol leta 6 K, za dijake vse leto 10 K, za pol leta 5 K. Naročite „SLOVANA“ takoj!

Naslov: „SLOVAN“ - Ljubljana, Dunajska cesta 9.

Obiskujte „Kino Central“ v deželnem gledališču

Zajamčen uspeh!

Tisoče zahvalnih pism za vpo-
gled na razpolago

Bujno lepo oprsje

dobite, če rabite
med. dr. A. Rixovo prsno kremo
oblastveno preiskano, jamčeno neškodljiva.
Za vsako starost hiter, zanesljiv uspeh. —
Zunanja raba. — Pušica za poskušnjo K 3.30,
velika pušica, ki zadostuje za uspeh K 8.80.
Kosm. Dr. A. Rix laborat, Dunaj IX., Lackierergasse 6/O. Razpošilja se strogo diskretno.
Zaloga v Ljubljani: Parfumerija A. Kanc in
drogerija „Adrija“.

Rožnata lica

in ustne naravne lepote pri uporabi
dr. A. RIX-a edino dobri in garan-
tirano neškodljivi

„rožni rosi“

(pralno). Nihče je ne spozna, kljub krasnemu učin-
ku. 1 stekleničica K 2.75. Kos. dr. A. Rix-a Laborat.
Dunaj IX., Lackierergasse 6/O. Odpošlje se diskret-
no po povzetju ali proti predplačilu zneska. Zaloge
v Ljubljani: parf. A. Kanc in „Adrija“ drogerija.

Največja slovenska hranilnica:

Mestna hranilnica ljubljanska

Ljubljana, Prešernova ulica št. 3

je imela koncem leta 1916 vlog K 55,000.000.—,
hipotečnih in občinskih posojil 30,600.000.—,
rezervnega zaklada „ 1,500.000.—.

Sprejema vloge vsak delavnik
in jih obrestuje najvišje po **4%** večje in nestalne vloge
pa po dogovoru.

Hranilnica je **pupilarno varna** in stoji pod kontrolo **c. kr. deželne vlade.**

Za varčevanje ima vpeljane lične domače hranilnike.

Posoja na zemljišča in poslopja na Kranjskem proti 5%, izven Kranjske pa proti 5 1/4%
obrestim in proti najmanj 1% oziroma 3/4% odplačevanju na dolg.

V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno **Kreditno društvo.**

Vsakovrstne tiskovine

za občinske urade,
odvetnike,
notarje,
gostilničarje,
zasebnike itd.

ima v zalogi

tiskarna **DRAG. HRIBAR,**

Ljubljana,
Dunajska cesta št. 9

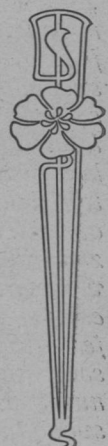
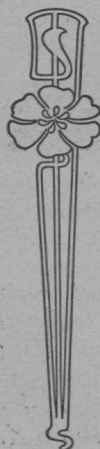

Tiskovine vseh vrst

kakor: časopise, knjige,
brošure, cenike, lepake,
letake, vabila, vsprede,
tabele, račune, kuverte in pisemski papir s firmo, vizitke, naslovnice itd. natisne
lično in ceno

tiskarna DRAGOTIN HRIBAR

v Ljubljani, Dunajska cesta št. 9

Gospodinjstvo.

Medenjaki. Iz črne vojne moke, ali najboljše iz ržene moke lahko napravimo medenjake (lece), ki je izdaten, a razmeroma ni še tako zelo drag. Podajamo tri recepte medenjaka, od katerih priporočamo zlasti prvega, ker je najenostavnejši. I. Razmešaj v kilogram ržene moke kavno žličico cimeta, dalje žličico dišečih klinčkov, žličico zmlete dišave (Neugewürz) ali ingverja, žličico sesekljanega janeža, sesekljane olupke ene limone in dve polni žličici jedilne sode. Potem prideni $\frac{1}{2}$ litra mleka, v katerem si že prej raztopila $\frac{1}{2}$ kg sladkorja, 4 žlice medu, in 3 žlice utopljenega masla ali masti. Zmešaj dobro in deni testo, ki se prav težko vlija, v namazano podolgasto pekačo za tri prste visoko. Speci medenjake v pečici. II. Zavri pol kg medu, potem ga potegni na stran ter ga mešaj, da se skoraj ohladi, naka mu prideni četrt kg ržene moke, 12 gramov stolčene pepelike ali lugaste soli (Pottasche) ter pusti to testo na gorkem shajati. Nato prideni še $\frac{1}{4}$ kg ržene moke, malo janeža, stolčenega ingverja, 2 rumenjaka in 4 žlice sladkorja, deni testo za dva prsta debelo v podolgast namazan model ter ga speci v dobro razžarjeni pečici. — III. Skuhaj $\frac{1}{2}$ kg medu z 8 dekami sladkorja, potegni z ognjišča in mešaj, da se ohladi. Prideni 4 deke zmletih mandljev, orehov ali lešnikov, $1\frac{1}{2}$ deke v rumu namočene pepelike, pol žličice cimeta, 1 deko kardamona, 1 deko zmletih dišečih klinčkov, $\frac{1}{2}$ deke belega popra in pol zmletega muškatovega oreha ter $\frac{1}{2}$ kg ržene moke, da dobiš rahlo, a ne prerediti testo. To testo naj shaja čez noč v gorki kuhinji, potem naj bo en dan na hladu, najbolje v kleti. Nato šele napravi male kolačke, ki jih speci na namazani ploči.

Prežganka brez masti. Zarumeni v ponvi 15 dek moke, pri tem neprestano mešaj, da se moka, ki je brez masti, ne prižge. Stresi zarumenelo moko v lonec, razmešaj s potrebno vodo, osoli, prideni kimlja in vlijaj v juho počasi raztepeno jajce.

Pecivo iz krompirja. I. Skuhaj zvečer 20 dek krompirja v oblicah; zjutraj ga olup in nastrgaj na strgalniku in mu primešaj 10 dek vojne moke, 5 dek krompirjeve ali koruzne moke, $7\frac{1}{2}$ deke lešnikovega olja in 5 dek na kosce zdrobljenega surovega masla, masti ali margarine, soli ter žličico kimlja. Gneti testo tako dolgo, da se lepo loči od deske. Potem ga zvaljaj za pol cm debelo, izreži različne oblike, ki jih zloži na namokano pločo ter jih postavi za par ur na mrzlo. Potem jih namaži z raztepenim jajcem ali z raztopljenim rumenjakovo moko, ki jo dobiš v prodajalni ter speci pecivo v pečici. Povrhu jih lahko posipaš s sladkorjem, soljo ali sesekljanimi mandlji ali orehi. Ako hočeš imeti pecivo sladko, primešaj mu tudi sladkorja in izpusti sol.

II. Operi 12 velikih, močnatih krompirjev, olup jih, operi jih še enkrat in na-

strgaj na strgalniku. Deni krompir na cedilo da se odteče, naka primešaj soli, kake 2—3 žlice moke in toliko v oblicah kuhanega, olupljenega, nastrganega krompirja, da se testo sprime. Napravi majhne kolačke, ki jih položi na vročo pločo (ni treba, da bi jo namazala). Namaži jih z jajcem ali tekočim maslom in jih speci.

Kdor ne more spati naj rabi Fellerjev bolečine odpravljajoči in živce pomirujoči rastlinski esenčni fluid z zn. „Elsa“-fluid. Pri nervoznem pomanjkanju spanja in pri bolečinah vsake vrste ima blagodejni vpliv, prinaša olajšavo pomirjenje živcev in spanje. Mnogo čez 100.000 zahvalnih pisem in zdravniških priporočil. Predvojne cene: 12 steklenic stane franko 6 kron; edino pristen pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elsa-trg št. 280 (Hrvaško). To blagodejno domače sredstvo naj bi nikjer ne manjkalo. Tudi Fellerjeve milo odvajajoče Rhabarbarakroglice z zn. „Elsa“-kroglice so pri zamašenju dobre. 6 škatlic stane franko 4 K 40 h.

Naročite „Tedenske Slike“ vojakom, s tem jim napravite veliko veselje! — Slavko S. nam piše: „Slavno uredništvo! Vljudo Vam naznanjam, da redno dobivam Vaš cenj. list. „Tedenske Slike“ že vsi težko pričakujemo in z velikim veseljem pregledujemo zanimive slike in prebiramo novice iz domovine!... Vsem čitateljem „Ted. Slik“ pošiljamo pozdrave slovenski fantje 26. dom. pešpolka, 3. stotnja, vojna pošta 277.“

Po vsaki fotografiji
napravimo
umetniško dovršene

povečane slike

v vsaki velikosti.

Povečane slike 42×53 cm stanejo samo 24 K.

Naročila sprejema upravništvo
Tedenskih Slik v Ljubljani.

Starine

(staro pohištvo, posodo, obleko, slike i. t. d.) in umetno zobovje kupuje in prodaja

A. DERGANČ, brivec in starinar,
Ljubljana, Frnačiškanska ulica šte. 10.

≡ Zima se oglašča! ≡

Dovoljujemo si slavno občinstvo opozoriti na:
Specijalni oddelek za pletenine, trikotažo in perilo:

Za dame!

Vrhne pletene jopice in dušogrelci z rokavi kakor tudi brez rokavov.
Športne čepice iz volne in svile.
Spodnja krila, iz volne, crepe de sante, svile, listra, klota, batista i. t. d.
Kombinaže, srajce, jopice in drugo perilo, pleteno iz volne, bombaža in šifona.
Predpasniki pisani, beli in črni v vseh modernih krojih.
Stezniki v različnih kakovostih od najcenejših do najboljših.
Nogavice črne in v modnih barvah, volnene, svilene, flor itd.
Gamaše iz sukna, pletenine in triko.
Rokavice glaci, pletenine in triko.
Žepni robci iz platna, šifona in batista.

Za gospode!

Srajce likane iz šifona in cefirja v najboljših kakovostih.
Srajce za šport v vseh modernih oblikah, iz cefirja in mako.
Nočne srajce v različnih oblikah.
Normalno perilo kakor: srajce, jopice, hlače iz volne in bombaža.
Tetra perilo, zdrav. priporočeno.
Nogavice volnene, mako in bombažaste v različnih modnih barvah.
Ovratniki in manšete, najboljši izdelek.
Kravate, naramnice itd. v veliki izbiri.
Rokavice glaci, pletene in triko.
Žepni robci v vseh kakovostih.
Dokolenice, gamaše, rokavice in druge v to stroko spadajoče potrebščine za zimski šport in turiste.

Za dečke in deklice!

Športne jopice za deklice.
Sviterji za dečke v vseh kakovostih in velikostih.
Športne čepice v različnih oblikah in barvah.
Gamaše v vseh velikostih.
Nogavice od najcenejše do najfinije vrste, za vse starosti, iz volne, bombaža in flora.
Biseri triko in normalno perilo kakor: hlače, jopice, kombinaže (žabe) v vsakovrstnih kakovostih in velikostih.
Tetra perilo za dojenčke, higijenično priznано kot najboljšo.
Predpasniki za deklice iz perilnega in belega blaga, kakor tudi za male dečke iz močnega moleskina.

Največja in najpopolnejša izbira v tej stroki.

Posebno priporočamo različno vojaško perilo iz čiste volne in velblodje dlake, dalje galoše ameriškega in švedskega proizvoda v vseh velikostih, veliko zalogo dežnih plaščev od najcenejših do najfinejših, in najmodernejše bluže iz svile, barvna in volne.

LJUBLJANA **A. & E. SKABERNE** LJUBLJANA
Mestni trg 10. spcialna trgovina za pletenine, trikotažo in perilo. Mestni trg 10.

Na debelo in drobno!

Na debelo in drobno!

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Delniška glavnica 8.000.000 kron.

STRITARJEVA ULICA ŠTEV. 2.

Rezervni fondii okroglo 1.000.000 kron.

Poslovalnica c. kr. avstrijske državne razredne loterije.

Podružnice v Splitu, C.lovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju.

Sprejema vloge na vložne knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

2% rentnine od vlog na knjižice plača banka sama.

Maček & Komp.

Franca Jožefa cesta štev. 3
LJUBLJANA.

ZALOGA IZGOTOVLJENIH
OBLEK ZA GOSPODE
DEČKE IN OTROKE.

NAROČILA TUDI PO MERI
SOLIDNA POSTREŽBA.

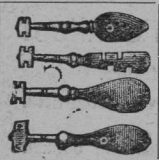
ZALOŽNIK C. KR. PRIVIL. JUŽNE
ŽELEZNICE.

100 lit. zdrave domače pijače

osvežuje in gasi žejo. Vsak si more z malimi stroški sam izdelovati. V zalogi so: ananas, jabolka, grenadine, maline, muškatne hruške, pomaranče, dišča perla, višnje. Ne ponesreči se nikdar. Te domače pijače se poleti zauživajo lahko ohlajene in pozimi tudi gorke, namesto ruma in žganja. Tvarina z natančnim predpisom stane K 10— franko po povzetju. Za gospodarstva, tovarne, večje gospodinjstvo, delavnice itd. neprecenljive vrednosti, ker delavca poživilja in ga ne opoji in njegovi delavni moči ne škoduje.

Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravsko.

Diamanti za rezanje stekla za steklarje in domačo rabo.

Št. 1 za steklo v oknih K 350. Št. 2 za navadno močno steklo K 530. Št. 3 za vse vrste brušena stekla K 810. Št. 4 za močno brušeno steklo, neobdelano, in za zrcala K 1170. Povzetje 55 vinarjev

Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravsko.

Framydol je sredstvo za pomlajenje las ki rdeče, svetle in sive lase in brado za trajno temno barva. 1 steklenica s poštnino vred stane K 270.

Rydyol je rožnata voda, ki živo pordeči blede lica. Učinek je čudovit. 1 steklenica s poštnino vred K 245. Povzetje 55 vinarjev več. Naslov za naročila:

Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravsko.

500 kron v zlatu

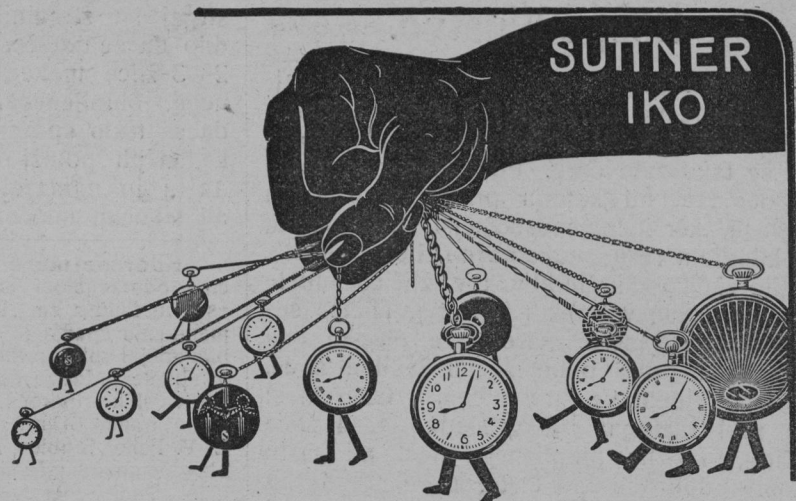
če ne odstrani krema Grolich z zraven spadajočim milom vse solčne pege, maroge, solčne opekline, ogrce, obrazno rdečico itd. in ne ohrani kože mladostno sveže in nežne. Cena K 575 s poštnino vred. 3 porcije stanejo K 16—, 6 porcij K 30 70. Vse brez kakih nadaljnjih stroškov. Naslov za naročila:

Jan Grolich, drogerija pri angelju v BRNU št. 645, Moravsko.

Išče se Božič Anton, star 24 let, k. u. k. Inf., Reg. Nr. 97, Masch.-Gew.-Abt., Feldpost Nr. 63. — Ranjen je bil dne 6. junija 1916. — **Družina Božič**, Bokavce št. 4, pošta Dobrova pri Ljubljani, prej stanujoči v Mirnu pri Gorici.

Starejša oseba,

vsakemu kmečkemu delu vajena, naj se zglaši. **Karolina Schwaschnig**, veleposestnica v Majšpergu, pošta Ptujška gora pri Ptuj.

Dobro „IKO“ uro

vsak občuduje in zaželi, kajti ona je

mojstrsko delo urarske umetnosti!

Razpošilja se po povzetju, — Neugajajoče zamenjam!

Velika izbira ur, verižic, prstanov, lepotičja, daril itd. v velikem

krasnem ceniku,

katerega zahtevajte zastonj in poštnine prosto.

Zlato uro zastonj!

Natančneje v krasnem ceniku, ki se pošlje zastonj in poštnine prosto.

.. Vse ure so natančno preizkušene ..

Lastna znamka „IKO“ svetovnoznana.

Tako sodijo vse stranke! Tisoč takih pisem Vam lahko pokažem!

Po letih še ni popravila potrebna!

Moji znanci so zelo iznenadeni, da ona kovinasta ura, katero sem pri Vas kupil za K 410, še ni bila popravljena in gre vedno dobro. Pošljite mi sedaj ravno tako za mojega nečaka. Vsoto K 410 pošljem istočasno po poštni nakaznici na Vas.

Vas najlepše pozdravljam
Skaričevo pri Krapini. Fr. Mlinarič, pos.

Lastna protokolirana tovarna ur v Švici.

Svetovna razpošiljalnica

H. Suttner samo v Ljubljani št. 5

Nobene podružnice. Svetovnoznana radi razpošiljanja dobrih ur. Nobene podružnice.

Ali se hočete

revmatizma, protina, ishias

korenito iznebiti?

Na tisoče je ozdravljenih!

Bolečine v udih in členkih, otekli udje, skrivljene roke in noge, trganje, bodeње v raznih delih telesa, celo oslabele oči so posledica revmatskih in protinskih bolečin.

Nujam Vam naraven produkt za zdravljenje!

Nobena univerzalna medicina, temveč zdravilno sredstvo, ki je dobrotna narava daruje bolnim ljudem.

Vsakemu brezplačna poskušnja.

Pišite mi takoj, da Vam pošljem svoje zdravilo in poučno razpravo brezplačno. — Postanete hvaležen moj privrženec.

Ekspedicija: Opern-Apotheke Budapest, VI. Abt. 255.

Naročnina za list „Tedenske Slike“: za Avstro-Ogersko: 1/4 leta K 3—, 1/2 leta K 6—, celo leto K 12—; za Nemčijo: 1/4 leta K 4—, 1/2 leta K 8— celo leto K 16—; za ostalo inozemstvo: celo leto fr. 20—. Za ameriko letno 4 dolarje.

Uredništvo in upravnništvo Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10, I. nadstropje.

Izdajatelj in odgovorni urednik Anton Sterlekar.

Tiskarna Dragotin Hribar v Ljubljani.